

ПАМ'ЯТАМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— ВУДИМО МАВУТНЄ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

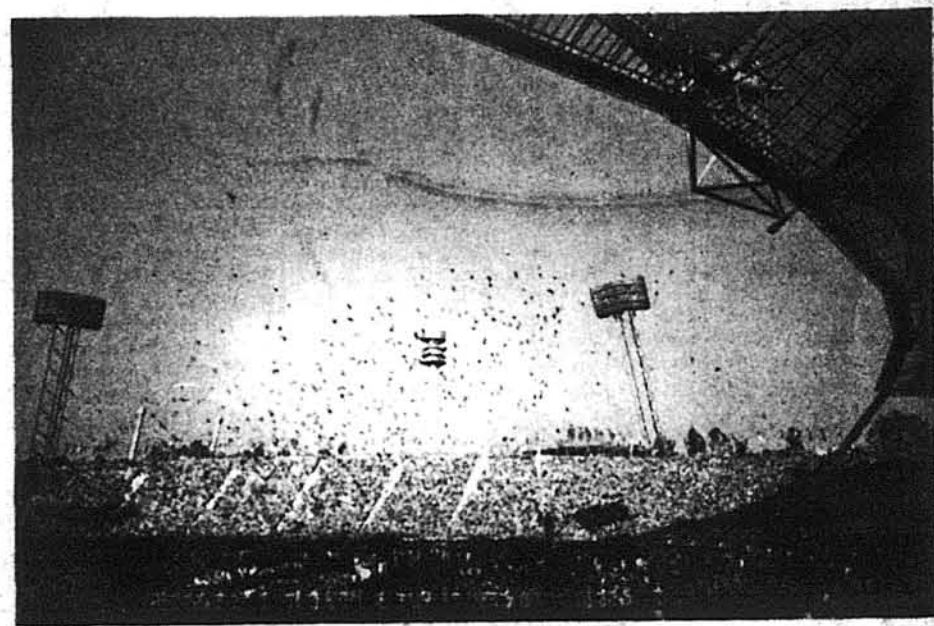
UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 140. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. СУБОТА, 24-ГО ЛИПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, JULY 24, 1976 No. 140. VOL. LXXXIII

НА ОЛІМПІЯДІ В МОНТРЕАЛІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ І ПОШИРЮЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ. СОВЕТИ ПРОТЕСТУЮТЬ, ПОГРОЖУЮТЬ ВІДСТУПОМ ВІД ЗМАГАНЬ. ПРЕСА, РАДІО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ШИРОКО ІНФОРМУЮТЬ ПРО УКРАЇНСЬКІ ВИСТУПИ

Монреаль (Укр. Олімпійська Пресова Служба). — Українські виступи на олімпійських стадіонах в Монреалі викликали широкий відгомін в радіо, телевізії і місцевій пресі. Майже всі радіо і телевізійні станції подали більш або менш інформації, з відповідними коментарями. Монреальська преса присвятила досить багато уваги українському виступові в часі футбольних змагань СС-СР-Канада на головному стадіоні в понеділок, 19-го липня, і відбиванкових змагань СС-СР-Бразилія у вівторок, 20-го липня. Українська група, яка сформувалася за ініціативи української групи, яка написала "Свобода України", викликала протест советських олімпійських чинників з вимогою до поліції арештувати членів української групи, а на відбиванкових змаганнях советський тренер Юрій Чесноков здержав гру на 15 хвилин, домагаючись усунення українців із стадіону. Велика стаття під заголовком "Українці протестують", яку написав Жан П'єр Шарбон, появився у франкомовному щоденнику "Ля Пресс" з 21-го липня. В статті обширно інформувалося про український виступ, написані на сорочниках та рішення організаційного комітету 21-их Олімпійських Ігор звернутися за допомогою до поліції. В цій самій газеті, в статті Рональда Конга про відбиванкові змагання, говориться про протест тренера Ю. Чеснокова, який загрозив, що советська відбиванкова дружина буде відлучена від змагань, якщо українці не припинять демонстрації. У рубриці "Ігри" газета

Під час відкриття XXI Олімпіади в Монреалі випущено 80 голубів, які символізували 80-ту річницю зачаткування цих Ігор. На тому стадіоні в приватності змагунів і глядачів відбуваються тепер українські демонстрації проти советського поневолення і колоніалізму

"Ля Девуар" з 22-го липня подала обширну інформацію про українські протести під заголовком "Екзильні українці вигукують на совєти", а англійський щоденник "Газет" з тієї ж дати подав подібну інформацію під заголовком "Росіяни поднервовані демонстрантами". Торонтоська газета "Сан", з 22-го липня, опублікувала статтю на одну третю сторінки Дж. Фішера про українські акції в Монреалі на підставі інтерв'ю з Андрієм Семотюком.

До зудару дійшло під час змагань ручного м'яча жіночих дружин СС-СР і Румунії в четвер, 22-го липня. Укра-

їнська група знову сформувала живий напис "Свобода України" і постійно скандувала "Україна, Україна" і "Спартак, Спартак". В складі дружини більшість змагунів — це атлети київської дружини "Спартак". Під час цих змагань, в протилежній частині стадіону сидів Любомир Шух з Торонта з кількома діячами, держачи український прапор. На початку змагань поліція заважала, щоб він сховав прапор, а коли він відмовився поліція зажадала, щоб він вийшов із стадіону. Після кількохвилинної дискусії він погодився. Несучи прапор, поліція старалася вирвати його з

рук Л. Шуха і в тому моменті поліцейські накинулися на нього, щоб вирвати прапор. Під бурливі вигукі і гудіння публіки, Л. Шуха поліцейські насильно вивели із стадіону, задержали на кілька годин і опісля випустили. Згодом стало відомо, що сотні осіб телефонували до пресових агентств в справі Л. Шуха, як рівнож до поліції, радіо і телевізійних станцій протестуючи проти поведінки канадської поліції.

Рівнож стало відомо, що на щоденних пресових конференціях віринас часто українське питання і справа українських акцій.

"НЕТ-НЕТ СОВЕТ; ДА-ДА КАНАДА, — УКРАЇНІ СВОБОДА?" — ТЕМОЮ ДЕМОНСТРАЦІЙ НА ОЛІМПІЯДІ В МОНТРЕАЛІ

Монреаль (Українська Олімпійська Пресова Служба). — В понеділок, 19-го липня, тут на головному Олімпійському стадіоні відбулися перші футбольні змагання збірних Канади і СС-СР. На цих змаганнях перед десятиками тисяч глядачів відбувся перший удар українців із приватними на стадіоні советськими офіційними представниками і глядачами, які прибули з СС-СР.

Група молоді, в склад якої входять члени місцевого Комітету Оборони Валентина Мороза, "Смолоскипу" і студенти, які прибули на Олімпіаду та працюють в рамках Українського Олімпійського Комітету, із спеціальним відрукуванням сорочинками створили великий живий напис "Свобода України", що було видно з різних місць стадіону. Вони рівнож мали великий український прапор з написом "Україна". Під час змагань ця група ритмічно скандувала "Україна, Україна".

Недалеко від цієї групи сиділи моряки в цивільних одягах із советських кораблів, які прибули до Монреалю на ігрища. Вони мали великий советський прапор із серпом і молотом та скандували "шайба, шайба", тоб-

то голь. Майже всіх моряків обдаровано українськими олімпійськими відзнаками і англійськими виданнями про українських олімпійських змагунів, що вони радо прийняли, оглядали і читали. Коли представники української групи почали фотографувати, кількох з них почали ховатися за червоний прапор. Згодом стало відомо, що це були агенти КГБ.

В другій половині змагань, разом з советськими моряками сіла група членів СУМ, яка безперервно скандувала: "нет-нет Совет, да-да Канада, Україні свобода!". В одному моменті хтось відірвався від сидіння моряків і вярвав з їхніх рук советський прапор. Під бурхливий оплески глядачів і огидливі вигукі моряків, хлопець вітік із прапором. Приблизно в тому самому часі, в протилежній частині стадіону, майже поруч себе з'явився два прапори, український і советський. Час-до-часу обидва прапори скрещувалися, коли ними вимахували українська і советська групи.

Ця українська демонстрація почала денераувати деяких змагунів, а зокрема советських офіційовів, які зложили протест на руки Ор-

ганізаційного Олімпійського Комітету, домагаючись усунення української групи зі стадіону. У висліді цього протесту, приблизно 15 хвилин до закінчення гри, групу почала оточувати канадська поліція, а один з офіцерів заявив представникам групи, що згідно із советським протестом і на вимогу організаторів він вимагає, щоб українці розійшлися, або зняли сорочинки. Якщо це не буде виконано, старшина загрозив виникненням із стадіону і арештом. Члени групи зажадали від поліції, щоб ця вимога була подана на письмі.

Збентежений поліцейський викликав по радіо свого начальника, який прибув негайно з підсиленням поліції. На його вимогу розійтися або зняти сорочинки, група відповіла, що не виконає цього і згідна бути насильно усунена із стадіону. В тому часі начальник офіцер повідомив про советський протест і задум поставити жордон поліції, який закритим напис на сорочинках. В тракті переговорів дійшло до кінця змагання, які дружина СС-СР виграла вислідом 2:1.

Після змагань група хлопців і дівчат, на чолі з Іркою Ревуцькою з Ванкуверу, співали біля стадіону українські пісні і роздавали інформаційну літературу.

Інша група очікувала змагання, переважно членів київського "Динамо", біля автобусу, яким вони мали відїхати до Олімпійського селища. Два члени української групи стояли з написами "Свобода України" та "Звільніть українських політичних в'язнів в СС-СР". Коли футбольні змагання закінчилися до авто-

бусу, їх обдаровано українськими олімпійськими відзнаками (тризуб на тлі олімпійських кілець з написом Україна) і одержали від них автографи на українських брошюрах. Біля автобусу панувала компетна тиша, змагунів не говорили, навіть не відповідали на привітання і з посмічкою входили в автобус. Шойно через вікна автобусу вони пильно приглядалися написам.

Того ж дня увечері деякі члени української групи пробували дістатися на советський корабель "М. Калінін", який є на услугах советської олімпійської команди в Монреалі. Спроба не вдалася, але недалеко від корабля відбулися розмови і обмін відзнаками з моряками. Один російський моряк, оглянувши українську відзначку, з презирством вигукнув: "Да, какал там Україна на Олімпіаде". Він одержав відповідь: "Якщо немає України в Києві, чи Одесі, то ви знайдете Україну в Монреалі". Він повернув відзнаку, але деякі інші моряки взяли її і поцілували на прощання. Українська відзначка сподобалася також канадському поліцейському, який охороняє вхід на советський корабель.

В неділю увечері, 18-го липня, члени української групи відвідали молодечий олімпійський табір, в якому теж перебуває понад 30-членна советська делегація, а біля табору відбулася дискусія із кількома 40-річними "юнаками" советської групи. Кореспондента "Смолоскипу" О. Зінкевича прийняв на розмову один з директорів табору. Дж. Р. Вейланд Курт, дозволивши їм оглянути цілий табір

ЗА ТИЖДЕНЬ ВІДБУДЕТЬСЯ ЧЕРГОВИЙ ВСЕКАНАДСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВІЙ В ДАВФІНІ

Давфін, Канада. — Одинадцять з черги Всеканадський Український Національний Фестиваль, у якому беруть участь десятки українських мистецьких одиниць — хорів, танцювальних ансамблів, співчків і музичних гуртків, козаків на конях тощо, та десятки тисяч українців і канадців, як також принагідних туристів з цілого світу, розпочнеться тут в четвер, 29-го липня ц.р. Офіційне відкриття фестивалю заплановане на п'ятницю, 30-го липня, на год. 12-ту дня. На відкритті виступатимуть представники урядів, міста, муніципалі, як також дирекція Фестивалю і будуть показані українські обжинки. Вечором цього ж дня на головній сцені відбудеться перший великий концерт з багатою мистецькою програмою і виступами співак Ольги Павлової з Фльориди, ансамблю "Рухничок" з Монреалю, ансамбля Давфину "Зірка" і фестивального хору, бандуристів "Червона Рута" з Торонта, цимбалістів і оркестри Теда Комара та інших. В суботу, 31-

го липня, вулицями Давфину прохідиме величавий кольоратний парадний похід з козаками на конях та численними оркестрами. Того ж дня буде також два концерти в популарних і вечірніх годинах. В неділю, 1-го серпня, тисячі учасників зберуться біля Хреста Свободи у Велі Рівер, де постане перша українська католицька церква св. Михайла і де перше Богослуження в католицькому обряді відправив о. Нестор Дмитрів, висланий туди з Америки Українським Народним Союзом.

Саме містечко Давфін, яке має 10.000 населення, віддалене 210 миль на північний захід від Вінніпегу. В самому Давфіні і околиці населення в більшості українське, а поселення тут почалося ще в 1890-х роках. Перший Всеукраїнський Національний Фестиваль відбувся в 1966 р. і тому, що він мав великий успіх, його повторено на слідуючий рік, а опісля ці фестивалі перейшли уже у традицію і відбуваються кожного року в кінцевих днях липня.

Картер відбудує зустрічі і розмови в Нью Йорку

Нью Йорк. — Номінат Демократичної партії на президента ЗСА у виборах осінню ц.р. Джиммі Картер, відбуде в четвер, 22-го липня цілий ряд розмов і зустрічей з видатними політичними діячами, представниками преси і радіо-телевізійної міді, лідерами робітничих спілок і керівниками бізнесу демократів, республіканців і незалежних. Він виступить також з короткою промовою на обіді, влаштованому в його честь високими бізнесменами і керівниками великих корпорацій, такі, як компанія Форда, Кока-Кола компанія та інші. Картер у зустрічі із світом бізнесу зокрема порушував справи податків та їхньої реформи заповівши, що якщо його виберуть президентом ЗСА то він обережно підходив до податкової реформи, щоб не викликати несприятливих ферментів. Картер зустрінувся також на корот-

кій розмові з посадином Нью Йорку Абрахамом Вімом і колишнім посадином Робертом Вагнером. Відносно підтримки Картера деякими республіканцями то вони поділилися. А наприклад: Джон Вайнберг, співак Голдман Сакс Ко. заявив, що "ми голосуємо за цього року за Картера", інші натомість як Вільям Т. Сівелл, керівник Пан Американ Ірвейс та інші, ще не рішені кому вони віддадуть свої голоси. На зустріч з керівниками робітничих спілок панувала, як відмічує преса, дружня атмосфера і Картер здобув повну підтримку з їхньої сторони та вислухав їхні проблеми. Реймонд Р. Корбетт, президент стейтового відділення АФЛ-СІО, заявив, що він заповів демократичного кандидата про підтримку спілки і що спілка доскдаде усіх зусиль і інвестує в кампанію багато грошей, щоб допомогти Картеру.

Білий Дім заперечив обвинувачення Рігена про підкупство конференційних делегатів

Вашінгтон. — Речники Білого Дому заперечили в четвер, 22-го липня ц.р., обвинувачення і різноманітні зажадання Рональда Рігена, який закликав високим урядом Білого Дому, що вони, діючи з доручення президента Джералда Форда, розвинули широку кампанію серед делегатів на Конвенцію Республіканської партії, яка, як відомо, почнеться 16-

го серпня ц.р. в Кензас Сіті, М., об'їздячи декому з них федеральні праці в нагороду за голоси в користь Форда. Рон Нессен, пресовий секретар Білого Дому, повідомив високих урядовців Адміністрації про це, коли стало відомо про зажадання Рігена. Зажадання Рігена було передане телевізійною станцією НБС, накреслене на його фармі в Каліфорнії. Білий Дім покликається на окремий меморандум, який був розісланий в понеділок, 19-го липня всім членам Кабінету і у якому говориться, що при жадних обставинах не можна пропонувати послуг чи винагород делегатам в заміну за їхню підтримку Джералда Форда. Документ був виданий з доручення Президента секретарем Кабінету Джеймсом Е. Коннором.

ЧЕРПАК ВІКІНГА НА МАРСІ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ПОСЛУХУ. АЛЕ НЕ ЧЕРЕЗ ПОГОДУ

Пасадена, Каліфорнія. — Прецизна висадка американського робота Вікінг І на поверхні планети Марс минулого вівторка і таке ж прецизне функціонування його найбільш складної і скомплікованої апаратури натрапило в четвер, 22-го липня, на першу трудність, як своєрідна "рука" робота, примічений на його верху черпак, що має набирати зразки поверхні планети, заосити і висипати її у відповідну лабораторію для хемічної і біологічної аналізи в пошукуванні перших можливих життів на тій планеті, в останніх чотирьох із усіх 17 рухів

перестав функціонувати під час пробної підготовки. Науковці в контрольній лабораторії в Пасадені ще не встановили причин тієї першої труднощі, але ствердили, що причиною не є температура, яка на Марсі виноситься від мінус 22 до мінус 122 ст. Фаренгайта. Заходи для відкриття причини і направи дефекту, який вважається тимчасовим, продовжуються. Інша апаратура Вікінга функціонує справно, зокрема фотопарати, що використовують та пересилають на Землю чорно-білі і кольорові фотознімки, які вже самі дають науковцям багатющий матеріал для студій і висновків.

СОВЕТИ РОЗЛУЧУЮТЬ ЧЛЕНІВ АМЕРИКАНСЬКИХ РОДИН

(М. Л-ий). — Ірина МакКлен, советська громадянка, але дружина американського громадянина, вже два роки безуспішно старається злучитися зі своїм чоловіком, який живе в ЗСА. Вона не може далі виконувати своїх обов'язків і каже, що тепер почувається, наче злочинниця: на її дверях понаписано ворожі написи - графіті, приятелькам її дочки наказали не приставати з "ворогом" Советського Союзу, раз навіть замкнули її мешкання в гуртожитку та не пустили її до дочки в дім. Советські власті не дозволяють цій родині злучитися ані в СС-СР, ані у ЗСА, хоч підписала в Гельсінкських документах, який схвалює злучення членів родини. 9-го липня знову відмовили дати Ірині МакКлен візу; це вже п'ятий раз, відколи вона одружилася в СС-СР 1974 року. П. чоловікові Вудворду МакКленові, професорові російської історії університету в Вирджинії, також п'ять разів відмовили дати візу на приїзд до СС-СР. Спершу

советські власті основували свою відмову ніби на тім, що, мовляв, пані МакКлен мала доступ до таємних документів у відділі публічних зв'язів у Московському інституті міжнародних зв'язків і світової економіки, де вона працювала перед 1973 роком. Пані МакКлен заперечує, і ствердить, що вона не мала доступу до таких інформацій. В останніх часах советської власті взагалі не подали пані МакКлен причин відмови.

Це вже 125-ий випадок, що советські власті відмовили дати візи 250 членам американських родин. Подібні справи с із старшими особами балтійських країн (які тепер належать до СС-СР), і людьми іншого походження, які народилися у ЗСА і тому мають американське громадянство. Советські власті відраджують своїм громадянам одружуватися з особами закордонних держав, відмовляються давати їм візи, приневолюють покидати службу і т.д. Минулої весни видали шойно візу на вїзд, але ця справа тяглася від 1959 року...

Рік після смерті св. п. ред. М. Сосновського потвердив незаступність втрати

Джерсі Сіті. — Сьогодні п'ятниця, 23-го липня 1976. За яку годину - дві почнеться друкування на пресі це останнє перед двотижневою ваканцією перервою число "Свободи" і всі працівники видавництва — редактори, адміністратори і друкарі, — надрукувавши і виславши газету та підготували основні матеріали до того числа, що має вийти за два тижні, кожне із своїми власними відпочинковими плянами, покінуть приміщення своєї щоденної праці, попрощавшись та побажавши собі взаємно "присного відпочинку".

Так було щодо дня точно і рік тому. Тільки в рахунок днів місяця була мала різниця: минулорічний п'ятниця було 25-го липня. І ще була одна дуже велика різниця: між працівниками редакції був тоді д-р Михайло Сосновський, заступник головного редактора. Прошляючи взаємно біля години 2-ої по полудні та бажаючи собі "присного від-

Св.п. ред. М. Сосновський

починку", нікому і на думку не приходило, що це того самого дня, біля години 10-ої вечора, д-р Михайло Сосновський спочине, але вже навки.

Вийшовши з редакції в ський в годині 6-ій вечора ський в годині 6-ій вечора знову повернувся до приміщення Головної Канцелярії (Закінчення на стор. 4-ій)

"СВОБОДА" НЕ ПОВ'ЯТИМЕТЬСЯ ДВА ТИЖНІ

Це число "Свободи" є останнє перед двотижневою ваканцією перервою. Чергове число "Свободи" друкуватиметься в понеділок, 9-го серпня, з датою наступного дня. Разом не появляється десять чисел "Свободи" і два числа друкованого тепер окремо з датою неділі англійського "Українського Тижневика", передвакційне число якого має дату 25-го липня, а чергове число появляється з датою 15-го серпня.

Живочий Комітет УНСоюзу пригадує: в неділю, 19-го вересня, під час традиційного "Дня УНСоюзу" на Союзівці, відбудеться там вночі відкриття пам'ятника Лесі Українці з відповідною програмою.

